

REFORMATION 500

CONFERINȚA INTERNAȚIONALĂ IMPACTUL REFORMEI ASUPRA SOCIETĂȚII 1517-2017

INVITAȚIE

Anul 2017 marchează 500 de la Reforma Protestantă din 1517 – un moment remarcabil în istoria creștinismului ce a avut un impact major asupra bisericilor creștine și o influență semnificativă asupra culturii și societății în general. Cu ocazia celebrării acestui eveniment, ne face o deosebită plăcere să vă invităm la conferința internațională Reformation 500, cu tema “Impactul reformei asupra societății”, organizată de Centrul de Studii Interculturale și Interconfesionale al Universității “Aurel Vlaicu” din Arad. Vor conferenția specialiști din SUA, Anglia, Olanda, Germania, Polonia, Ungaria, Croatia, Macedonia și România.

Sperăm ca acest eveniment să reprezinte o oportunitate să redescoperim moștenirea bogată a Reformei, să fim inspirați de curajul reformatorilor, să ne adâncim credința noastră și să deslușim împreună contribuția pe care noi înșine o putem aduce pentru binele comun și bunăstarea umană în societatea noastră.

Evenimentul va avea loc la data de 27 aprilie 2017, orele 9:00, în Aula Magna a Universității Aurel Vlaicu, Complex M, Strada Elena Drăgoi, nr. 2, Arad.

Vă așteptăm cu drag!

Prof.univ.dr. Corneliu Constantineanu
Director
Centrul de Studii
Interculturale și Interconfesionale, UAV

Amore et studio elucidande veritatis: hec subscripta disputabuntur Wittenberge. p̄sidente R. p̄. Martino Luthero: Artium
et Theologie Magistro: cuiusdemq; ibidem lectore: D. Dinarlo. Quare petit: vt qui non possunt verbis
presentes nobiscum disceptare: agant id literis absentes. In noie dñi nostri ihesu ch̄ri. Amē.

1 Dominus et magister n̄s Iesus ch̄s dicendo. Penitentia agite. ꝛc. omne vitam fidelium penitentiam esse voluit.

2 Ad verbū de penitentiā sacramentali (id est confessiōis et satisfactiōis que sacerdotum ministerio celebratur) non pot̄ intelligi.

3 Non tñ solum intendit interiorē: immo interior: nulla est. nisi foris ope retur varias carnis mortificationes.

4 Manet itaq; pena donec manet odiū sui (id est penitentia vera intus) scz vsq; ad introitum regni celoz.

5 Papa nō vult nec pot̄ vllas penas remittere. p̄ter eas: quas arbitrio vel suo vel canonum imposuit.

6 Papa nō pot̄ remittere vllā culpā nisi declarando et approbando remissam a deo. At certe remittendo casus reseruos sibi: quib; p̄ter ptis culpa p̄orsus remaneret.

7 Nulli p̄orsus remittit deus culpā: quin simul eū subjiciat: humilitatū in omnibus: sacerdoti suo vicario.

8 Canones penitētiales solum viuētib; sunt impositi. nihilq; mortuis fm eosd em debet imponi.

9 Inde bñ nobis facit p̄sctis in papa. excipiendo in suis decretis sp̄ articulū mortis et necessitatis.

10 Indocte et male faciūt sacerdotes it: qui mortuis p̄nas canonicas in purgatorium referunt.

11 Zizania illa de mutanda pena Canonica in penam purgatorij. videntē certe dormientibus episcopis seminata.

12 Olim pene canonicē nō possit: sed ante absolutionem imponebantur: tanq; tentamenta vere contritionis.

13 Morturi: p̄ mortē omnia solunt. et legibus canonū mortui iam sunt habentes iure earum relaxationem.

14 Impfecta sanitas seu charitas morturi: necessario scdm fert magnū timorem: tantoq; maiorem: quāto minor: fuerit ipsa.

15 Hic timor et horroz satis est. se solo (vt alca tacē) facere penā purgatorij: cum sit primus desperatiōis horroz.

16 Vident infernus: purgatorij: celum differere: sicut desperatio: p̄pe desperatio. securitas differunt.

17 Necessariū videt aīab; in purgatorio: sicut minui horrozē. ita augeri charitatem.

18 Hec pbatum videt vllis: aut rōnibus aut scripturis. q̄ sint extra statum meriti seu agende charitatis.

19 Hec hoc pbatū esse videt: q̄ sint de sua b̄itudine certe et secure saltē oēs. licz nos certissimi simus.

20 Igitur papa p̄ remissionē plenariā oīm penaz. nō simpliciter oīm. intelligit: sed a seipso tantūmodo impositaz.

21 Erant itaq; indulgētarij p̄dicatores. ii: qui dicit per pape indulgētias: hoīem ab omī pena solui et saluari.

22 Quin nullā remittit aīabus in purgatorio: quā in hac vita debuissent fm Canonē solvere.

23 Si remissio vlla oīm oīno penaz: pot̄ alicui dari. certū est eā nō nisi p̄fectissimis. i. paucissimis dari.

24 Falli ob id necesse est: maiorē partē popl: per indifferentē illā et magis significam pene solute p̄missionem.

25 Qualē p̄tatem hz papa in purgatorij ḡnalter: talem hz quilibet p̄p̄scopus et Luratus in sua diocesi et parochia specialiter.

1 Optime facit papa: q̄ nō p̄tate clausū (quā nullā hz) sed per modū suffragij dat aīabus remissionem.

2 Hoīem predicat. qui statim vt tactus nummus in cistam tinnierit: euolare dicunt animā.

3 Certū est n̄mo in cistā tinniente: augeri questū et auariciā posse. suffragium autē eccle: in arbitrio dei solū est.

4 Quis scit. si oēs aīe in purgatorio velint redimi. sicut de. f. Scuerino et paschall factū naratur.

5 Nullus est securus de veritate sue cōtritiōis. multominus de cōsecutione plenarie remissionis.

6 Rar; est h̄c penitēs: tā rar; est h̄c indulgētias redimēs. i. rarissim;.

7 Danabunt in eternū cū suis mḡis: qui p̄ lras veniaz securos sese credunt de sua salute.

8 Cauendi sunt nimis: qui dicit venias illas pape: donū esse illud dei inestimabile: quo reconciliat homo deo.

9 B̄arie em ille veniales: tantū respiciunt penas satisfactiōis sacramētalīs ab homie constitutas.

10 Non christiana predicant qui docent. q̄ redemptiōis aīas vel cōfessionaliā: nō sit necessaria contritio.

11 Quilibet christianus vere cōpunctus: hz remissionē plenariā: a pena et culpa. etiam sine lras veniaz sibi deditā.

12 Quilibet verus christianus: siue viuus siue mortu; hz participationē oīm bonoz Ch̄ri et ecclesie. etiā sine lras veniaz a deo sibi datam.

13 Remissio tñ et participatio pape: nullo mō est p̄remēda. q̄ (vt dixi) est declaratio remissionis diuine.

14 Difficilimū est: etiā doctissimis Theolog; simul extollere veniaz largitatem: et contritiōis veritatē coram populo.

15 Contritiōis veritas penas querit et amat. Veniaz autē largitas relaxat: et odisse facit saltem occasione.

16 Laure sunt venie aplice p̄dicande. ne populus false intelligat. eas p̄ferri ceteris bonis opibus charitatis.

17 Docendi sunt christiani. q̄ pape mens nō est: redemptionē veniaz vlla ex parte cōparandā esse opibus misericordie.

18 Docendi sunt christiani. q̄ dāns paup; aut mutuos egent; meli; faciat: q̄ si venias redimeret.

19 Quia p̄ opus charitatis crescit charitas: fit hō melior. sed p̄ venias nō fit melior: sed tñ modo a pena liberior.

20 Docendi sunt christiani. q̄ qui videt egent; et neglecto eo. dat p̄ venijs nō indulgētias pape: sed indignationē dei sibi vendicat.

21 Docendi sunt christiani: q̄ nisi sup̄ suis abundantē: necessaria tenent; dōmū suē retinere: et nequāq; p̄ter venias effundere.

22 Doce; d̄ sunt christiani. q̄ redemptio veniarū est libera: nō p̄cepta.

23 Docēd; sunt christiani. q̄ papa sicut magis eget: ita magis optat in venijs dandis p̄ se deuotam orationem: q̄ p̄mptam pecuniam.

24 Docendi sunt christiani. q̄ venie pape sunt vtilēs: si non in eas confidant. Sed nocentissime: si timorem dei per eas amittant.

25 Docendi sunt christiani. q̄ si papa nosset exactiones venialium p̄dicatorum mallet Basiliā. f. p̄etri in cimeres ire: q̄ edificari. cure carne 2 osibus ontum suaz.

1 Docendi sunt christiani. q̄ papa sicut debet ita vellet. etiam vendita (si opus sit) Basilia. f. p̄etri: de suis pecunijs dare illis: a quozum plurimis quidā cōcionatores veniaz pecuniam eliciunt.

2 Vana est fiducia salutis p̄ lras veniaz. etiā si Cōmissarius: immo papa ipse suā aīam p̄ illis impigneraret.

3 Hoīes ch̄ri et pape sunt it: qui p̄ter venias p̄dicandas verbū dei in alijs ecclesijs penitus silere iubent.

4 Inimuria fit verbo dei: dū in eodē sermone: equale vel longius tēpus impenditur venijs q̄ illi.

5 Mens pape necessario est. q̄ si venie (q̄ minimum est) vna cāpana: vnus pompis: et ceremonijs celebrant. Euangelium (q̄ maximū est) centū campanis: centū pompis: centū ceremonijs predicet.

6 Thesauri eccle: vñ papa dat indulgētias: neq; satis noīari sunt: neq; cogniti apud pplm christi.

7 Temporales certe nō esse patet. q̄ nō tā facile eos p̄fundūt: s; tñmō colligunt multi concionatores.

8 Hec sunt merita Ch̄ri et sc̄roz. q̄ hec sp̄ sine papa opantē grām hoīs merito: et crucē: morte: infernumq; exterioris.

9 Thesaurus eccle: f. Laurēt; dixit esse: paupes eccle: s; locutus est vñ vocabuli suo tpe.

10 Sine temeritate dicim; clausē eccle: (merito Ch̄ri donatas) esse thesaurum istum.

11 Lay est em. q̄ ad remissionē penaz et casuū sola sufficit p̄tas pape.

12 Verus thesaurus eccle: est sacrosctm euāgelium glorie et gratie dei.

13 Hic autē est merito odiosissimus. q̄ ex primis facit nouissimos.

14 Thesaurus autē indulgentiaz merito est gratissimus. q̄ ex nouissimis facit primos.

15 Igitur thesauri Euangelici rhetia sunt: quibus olim piscabant viros diuitiarum.

16 Thesauri indulgentiaz rhetia sunt: quibus nūc piscant diuitias viroz.

17 Indulgētie: quas cōcionatores vociferant maxias grās. intelligunt vere tales quoad questum p̄mouendum.

18 Sunt tamen re vera minime ad grām dei et maxias pietatē compate.

19 Tenent p̄p̄i et Lurati veniaz aplicarū Cōmissarios cū omī reuerentia admittere.

20 Sed magis tenent oībus oculis intendere: oībus aurib; aduertere: ne p̄ cōmissionē pape sua illi somnia p̄dicent.

21 Cōtra veniaz aplicaz vitatē q̄ loquit. sit ille anathema 7 maledict;.

22 Qui vero contra libidinē alicentiā verborū Cōcionatoris veniarū curam agit: sit ille benedictus.

23 Sicut papa iuste fulminat eos: qui in fraudem negotij veniarū quācuq; arte machinantur.

24 Multo magis fulminare intendit eos: qui p̄ veniarū pretextū in fraudem sc̄te charitatis et veritatis machinant.

25 Opinari venias papales tātas esse: vt soluere possint hoīes. etiā si q̄s p̄ impossibile dei genitricē violasset. Est insanire.

1 Dicimus contra. q̄ venie papales: nec minimū venialium pctōz tollere possint quo ad culpam.

2 D̄ d̄. nec si. f. Petrus modo pape esset: maiores grās donare possz est blasphemia in sc̄tū p̄trum et papam.

3 Dicimus contra. q̄ etiā iste et quilibet papa maiorēs hz. scz Euangelium: virtutes: grās curatiōnū. ꝛc. vt. i. Lo. xij.

4 Dicere. Crucē armis papalibus insigniter erectā: cruci ch̄risti equiuale: blasphemia est.

5 Rationē reddent p̄p̄i: Lurati: et Theologi. Qui tales sermōes in populum licere sinunt.

6 Facit hec licētiosa veniaz p̄dicatio. vt nec reuerentiā pape facile sit: etiā doctis vir; redimere a calūnijs aut certe arguē q̄stioib; laicoz.

7 P̄s. Quid papa nō euacuat purgatorij. p̄ter sc̄tissimā charitatis et summā aīarū necessitatē: vt cām oīm iustissimā. Si infinitas aīas redimit p̄ pecuniā funestissimā ad structurā Basilicę: vt cāz leuissimā.

8 P̄s. Lur p̄manet ereque et annuēria defunctoz: et nō reddit aut recipi mittit b̄nficia p̄ illis infinita. cū tā sit iniuria p̄ redēpt; orare.

9 P̄s. Que illa noua pietas dei et pape. q̄ impio et inimico p̄ter pecuniā cōcedit: aīam piā et amicā dei redimere. Et tñ p̄ter necessitatē ipsius met̄ pie et dilectē ante nō redimunt eā gratuita charitate.

10 P̄s. Lur Canonēs p̄nāles re ip̄a et nō vsu: tā diu in semet abrogat; et moīti: adhuc tñ pecunijs redimunt per cōcessionē indulgētiaz tanq; viuacissimū.

11 P̄s. Quid papa cui; opes hodie sunt opulētissimis crassis crassiores: nō de suis pecunijs mag; q̄ paupm fidelū struit vnā tñmō Basiliā sancti p̄tri.

12 Item. Quid remittit aut participat papa iis: qui p̄ contritiōē p̄fectaz ius habēt plenarie remissionis et participatiōis.

13 Item. Quid adderet eccle: boni maioris. Si papa sicut semel facit: ita cēties in die ouib; fidelū has remissiones 7 p̄cipatiōes tribuat.

14 Ex quo papa salutē querit aīaz: p̄ venias mag; q̄ pecunias. Lur suū spendit lras et venias iam oīm p̄cessas: cū sine eque efficacēs.

15 Hec scrupulosissima laicoz argumētā: sola p̄tate p̄p̄etere: nec reddita ratione diluere. Est eccliam 7 papā hoīib; ridendos exponere et infelices christianos facere.

16 Si ergo venie fm spiritū et mentē pape p̄dicaretur. facile illa omnia soluerent: immo nō essent.

17 Valeat itaq; oēs illi. p̄be: q̄ dicit p̄p̄o Ch̄ri. Pax pax. et nō est pax.

18 Bñ agat oēs illi. p̄be: q̄ dicit p̄p̄o Ch̄ri. Crux crux. et non est crux.

19 Exortandi sunt christiani: vt caput suū ch̄m per penas: moītes: in; ferrosq; sequi studeant.

20 Ac si magis p̄ multas tribulatiōes intrare celū: q̄ p̄ securitatē pacis confidant.